

राज्यात खाजगीरित्या व्यावसायिक कुक्कुट पालन करणारे शेतकरी तसेच, कुक्कुट व्यवसाय करणाऱ्या कंपन्या यांना कुक्कुट पालन व्यवसाय करताना येणाऱ्या अडचणींवर उपाययोजना करण्यासाठी राज्यस्तरीय कुक्कुट समन्वय समितीचे गठन करण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन
कृषि, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यसाय विभाग,
शासन निर्णय क्रमांक- बैठक-२०२२/प्र.क्र. १५७/पदुम-४
मादाम कामा रोड, हुतात्मा राजगुरु चौक ,
मंत्रालय, मुंबई -४०००३२
दिनांक :- २१ नोव्हेंबर, २०२२

- वाचा :- १) कृषि, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यसाय विभागाचे पत्र क्र. बैठक-२०२२/ प्र.क्र.१५७/ पदुम-४, दि.२१.११.२०२२.
- २) आयुक्त पशुसंवर्धन, महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांचे कार्यालयीन पत्र क्र.कुक्कुट-२ /प्र.क्र.३/ १७००६/२०२२, पसं-१३, पुणे दि.१४.११.२०२२.

प्रस्तावना:-

मा. मंत्री (महसूल, पशुसंवर्धन, दुग्ध व्यवसाय विकास) यांच्या अध्यक्षतेखाली व्यावसायिक कुक्कुट पालन करणारे शेतकरी तसेच, कुक्कुट व्यवसाय करणाऱ्या कंपन्यांना येणाऱ्या अडचणी संदर्भात गुरुवार दि. ०३.११.२०२२ रोजी विधानभवन, पुणे येथे बैठक आयोजित करण्यात आलेली होती. सदर बैठकीमध्ये राज्याच्या विविध भागातून करार पद्धतीने मांसल कुक्कुट पालन तसेच अंडी उत्पादन करणारे शेतकरी व विविध कुक्कुट व्यवसाय करणाऱ्या कंपन्यांचे प्रतिनिधी उपस्थित होते. सदर बैठकी मध्ये व्यावसायिक कुक्कुट पालन करताना शेतकरी तसेच कुक्कुट व्यवसाय करणाऱ्या कंपन्यांना येणाऱ्या अडी-अडचणीबाबत चर्चा करण्यात आली. चर्चेअंती मा. मंत्री (महसूल, पशुसंवर्धन, दुग्ध व्यवसाय विकास) यांनी आयुक्त पशुसंवर्धन, पुणे यांच्या अध्यक्षतेखाली राज्यातील विदर्भ, मराठवाडा, पश्चिम महाराष्ट्र, उत्तर महाराष्ट्र व कोकण विभागाला प्रतिनिधीत्व देवून, कुक्कुट व्यवसाय करणारे शेतकरी, अंडी उत्पादन व्यवसाय करणारे शेतकरी, कुक्कुट व्यवसाय करणाऱ्या कंपनी यांचे प्रतिनिधी यांचा समावेश करून राज्यस्तरीय कुक्कुट समन्वय समितीची स्थापना करण्यात यावी असे निर्देश दिलेले आहेत.

२. राज्यात खाजगीरित्या व्यावसायिक कुक्कुट पालन करणारे शेतकरी तसेच, कुक्कुट व्यवसाय करणाऱ्या कंपन्या यांना कुक्कुट पालन व्यवसाय करताना येणाऱ्या अडचणींवर उपाययोजना करण्यासाठी राज्यस्तरीय कुक्कुट समन्वय समितीचे गठन करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती. त्या अनुषंगाने खालीलप्रमाणे शासन निर्णय निर्गमित करण्यात येत आहे.

शासन निर्णय :-

३. राज्यात खाजगीरित्या व्यावसायिक कुक्कुट पालन करणारे शेतकरी तसेच, कुक्कुट व्यवसाय करणाऱ्या कंपन्या यांना कुक्कुट पालन व्यवसाय करताना येणाऱ्या अडचणींवर उपाययोजना करण्यासाठी खालीलप्रमाणे राज्यस्तरीय कुक्कुट समन्वय समितीचे गठन करण्यास या द्वारे शासनाची मान्यता देण्यात येत आहे.

राज्यस्तरीय कुक्कुट समन्वय समितीची संरचना

१) आयुक्त पशुसंवर्धन, महाराष्ट्र राज्य, पुणे	-अध्यक्ष
२) अतिरिक्त आयुक्त पशुसंवर्धन, पशुसंवर्धन आयुक्तालय, पुणे	-सदस्य
३) सहआयुक्त पशुसंवर्धन, रोग अन्वेषण विभाग, पुणे	-सदस्य
४) सहाय्यक आयुक्त पशुसंवर्धन, मध्यवर्ती अंडी उबवणी केंद्र, पुणे	-सदस्य
५) समन्वयक, राज्यस्तरीय बँकर्स समिती, पुणे	-सदस्य
६) मांसल कुक्कुट व्यवसाय (Contract Farming) करणारे ३ शेतकरी	-सदस्य
७) मांसल कुक्कुट व्यवसाय (Open Farming) करणारे ३ शेतकरी	-सदस्य
८) कुक्कुट अंडी उत्पादन व्यवसाय करणारे ५ शेतकरी,	-सदस्य
९) खाजगी कुक्कुट व्यवसाय करणाऱ्या (पिल्ले व खाद्य) कंपन्यांचे ५ प्रतिनिधी.	-सदस्य
१०) NECC यांचे प्रतिनिधी	-सदस्य
११) उप आयुक्त पशुसंवर्धन (पशुधन व कुक्कुट), पशुसंवर्धन आयुक्तालय, पुणे	-सदस्य सचिव

४. उपरोक्त समितीमध्ये विदर्भ, मराठवाडा, पश्चिम महाराष्ट्र, उत्तर महाराष्ट्र व कोंकण विभागातील मांसल कुक्कुट व्यवसाय (Contract / Open Farming) व अंडी व्यवसाय करणाऱ्या शेतकऱ्यांना प्रतिनिधित्व देण्यात येवून त्यांची नावे आयुक्त पशुसंवर्धन, पुणे यांनी निश्चित करावीत. तसेच प्रतिनिधींच्या नावामध्ये बदल करावयाचा झाल्यास तो निर्णय देखील आयुक्त पशुसंवर्धन, पुणे यांनी घ्यावा.

५. राज्यस्तरीय कुक्कुट समन्वय समितीच्या बैठकीचे आयोजन:-

राज्यस्तरीय कुक्कुट समन्वय समितीची दर ३ महिन्याला नियमितपणे बैठक आयोजित करून बैठकीचे इतिवृत्त शासनास सादर करण्यात यावे.

६. राज्यस्तरीय कुक्कुट समन्वय समितीची कार्यक्षेत्रा:-

राज्यस्तरीय कुक्कुट समन्वय समितीच्या बैठकांमध्ये खासगी व्यावसायिक कुक्कुट पालन करताना शेतकरी तसेच कुक्कुट व्यवसाय करणाऱ्या विविध कंपन्या यांना सदरचा व्यवसाय करीत असताना येत असलेल्या अडी-अडचणींबाबत सविस्तर चर्चा करण्यात यावी. यामध्ये खालील विविध मुद्द्यांचा अंतर्भाव असेल.

१. खासगी कुक्कुट पालन करणारे शेतकरी करार पद्धतीने कुक्कुट पालक (Integrators) कंपन्यांसोबत करार करून कुक्कुट पालन व्यवसाय करत आहेत. तथापि, अशा करार करणाऱ्या कंपन्यांकडून

- त्यांना मूळ दर करार, ग्रीडिंग चार्ज, लिफ्टिंग चार्ज, मजुरी, बाजारभावाप्रमाणे परतावा न देणे इत्यादी बाबत प्राप्त तक्रारींचे समन्वयाने निराकरण करणे.
२. कुक्कुट व्यवसाय करणाऱ्या कंपन्यांनी शेतकऱ्यांसमवेत केलेल्या करारनाम्याचे पालन होत आहे किंवा कसे हे तपासणे. करारनाम्याच्या अनुषंगाने शेतकऱ्यांकडून प्राप्त होणाऱ्या तक्रारींचे निराकरण करणे. करारनाम्याचा एक सर्वसमावेशक मसुदा तयार करणे.
 ३. कुक्कुट खाद्याबाबत येत असलेल्या अडी-अडचणींचे निराकरण करणे.
 ४. शासनाच्या विविध विभागाशी संबंधित बाबींसंदर्भात आवश्यक त्या शिफारशी करणे.
 ५. कुक्कुट व्यवसाय संबंधित वेळोवेळी उद्भवणाऱ्या प्रासंगिक समस्यांवर चर्चा करून उपाययोजना सुचविणे.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२२११२११३०६४९२००१ असा आहे. सदर शासन निर्णय डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून निर्गमित करण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(डॉ. संजय वि. डोईजोडे)
अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत -

१. आयुक्त पशुसंवर्धन, महाराष्ट्र राज्य, औंध, पुणे.
२. अतिरिक्त आयुक्त पशुसंवर्धन, पशुसंवर्धन आयुक्तालय, पुणे.
३. सहआयुक्त पशुसंवर्धन, रोग अन्वेषण विभाग, औंध पुणे.
४. सर्व प्रादेशिक सहआयुक्त पशुसंवर्धन,
५. समन्वयक, राज्यस्तरीय बँकर्स समिती, पुणे (आयुक्त पशुसंवर्धन, पुणे यांचे मार्फत).
६. सहाय्यक आयुक्त पशुसंवर्धन, मध्यवर्ती अंडी उबवणी केंद्र, पुणे.
७. उपायुक्त पशुसंवर्धन, (पशुधन व कुक्कुट) पशुसंवर्धन आयुक्तालय, पुणे.
८. सर्व जिल्हा पशुसंवर्धन उपायुक्त,
९. मा. मंत्री (पशुसंवर्धन), महाराष्ट्र राज्य, यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
१०. सर्व जिल्हा पशुसंवर्धन अधिकारी, जिल्हा परिषद
११. नॅशनल एग को-ऑर्डिनेशन कमिटी (आयुक्त पशुसंवर्धन, पुणे यांचे मार्फत).
१२. खाजगी कुक्कुट व्यवसाय करणाऱ्या (पिल्ले व खाद्य) कंपन्या (आयुक्त पशुसंवर्धन, पुणे यांचे मार्फत).
१३. मांसल कुक्कुट व्यवसाय (कॉन्ट्रेक्ट फार्मींग) करणारे शेतकरी (आयुक्त पशुसंवर्धन, पुणे यांचे मार्फत).
१४. मांसल कुक्कुट व्यवसाय (ओपन फार्मींग) करणारे शेतकरी (आयुक्त पशुसंवर्धन, पुणे यांचे मार्फत).
१५. अंडी उत्पादन करणारे शेतकरी (आयुक्त पशुसंवर्धन, पुणे यांचे मार्फत).
१६. अवर सचिव (पदुम-३), कक्ष अधिकारी (पदुम-१, पदुम-२ व पदुम-१६) कृषी व पदुम विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
१७. निवडनस्ती.